

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja

ÚRAD PODPRESEDU VLÁDY SR
PRE INVESTÍCIE
A INFORMATIZÁCIU

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

SÚHRNNÁ SPRÁVA Z PRIESKUMU FUNGOVANIA PRACOVNÝCH SKUPÍN A KOMISIÍ POD MONITOROVACÍMI VÝBORMI

Autori: Imrich Holečko, Danica Hullová, Mária Machajdíkova, Martina B. Paulíková

OBSAH

1. LEGISLATÍVNY A METODICKÝ RÁMEC PRE ZRIADENIE PRACOVNEJ SKUPINY / KOMISIE PRI MV ...	1
2. PRACOVNÉ SKUPINY / KOMISIE PRI MV – ZÁKLADNÝ PREHĽAD	4
3. HODNOTENIE ČINNOSTI VYBRANÝCH PRACOVNÝCH SKUPÍN / KOMISIÍ PRI MV Z POHĽADU JEJ ČLENOV.....	7
4. NÁVRHY A ODPORÚČANIA	13

RESUMÉ

Prieskum sa zameril na aktuálny legislatívny a metodický rámec pre zriadenie a fungovanie pracovnej skupiny / komisie pri monitorovacom výbore v programovom období 2014 - 2020. Následne sa venoval analýze a hodnoteniu činností existujúcich pracovných skupín/ komisií pri MV. V súčasnosti možnosť zriadenia komisie pri MV využili len 3 operačné programy (OP Ľudské zdroje, OP Kvalita životného prostredia a OP Integrovaná infraštruktúra). Do hodnotenie činnosti komisií / pracovných skupín pri MV boli zapojení experti z radov MNO (OP LZ, OP KŽP). Prieskum činnosti existujúcich pracovných skupín / komisií pri MV sa venoval:

- spôsobu kreovania pracovnej skupiny
- štatútu pracovnej skupiny
- zhodnoteniu práce pracovnej skupiny / komisie a návrhom na zlepšenie práce

V závere správy sme sa venovali návrhom a odporúčaniam, ktoré by mohli rozšíriť a zefektívniť ich činnosť.

1. LEGISLATÍVNY A METODICKÝ RÁMEC PRE ZRIADENIE PRACOVNEJ SKUPINY / KOMISIE PRI MV

LEGISLATÍVNY RÁMEC

Zákon o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o príspevku z EŠIF“)

Zákon o príspevku z EŠIF umožňuje riadiacemu orgánu zriadiť pri monitorovacom výbore (MV) pracovnú skupinu / komisiu.

§ 7 Riadiaci orgán

(5) Riadiaci orgán zriadi monitorovací výbor. Zloženie monitorovacieho výboru upraví štatút monitorovacieho výboru. Riadiaci orgán môže zriadiť pri monitorovacom výbore komisiu najmä na plnenie úloh podľa § 26 (národné projekty). Riadiaci orgán na svojom webovom sídle zverejní zoznam členov monitorovacieho výboru, zoznam komisií zriadených pri monitorovacom výbore a členov týchto komisií.

METODICKÝ RÁMEC

Systém riadenia Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej len „Systém riadenia EŠIF“), ver.6

Systém riadenia EŠIF umožňuje riadiacemu orgánu zriadiť pracovnú skupinu / komisiu pri monitorovacom výbore za účelom zabezpečenia efektívnejšieho prijímania záverov MV k čiastkovým problémom, ak je s ohľadom na odbornosť témy alebo potrebu častejšieho zasadania efektívnejšie zriadenie takejto komisie, ako prerokovanie tém na zasadnutí MV.

Časť 1 Spoločné ustanovenia

1.3 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly EŠIF

1.3.2 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly na programovej úrovni

1.2.2.3. Monitorovací výbor

1.3.2.3.2 Komisia pri monitorovacom výbore

1. RO môže zriadiť komisiu pri MV najmä na plnenie úloh podľa § 26 zákona o príspevku z EŠIF.
2. Komisia pri MV slúži najmä na zabezpečenie efektívnejšieho prijímania záverov MV k čiastkovým problémom (jej úlohy môže RO definovať napr. pri schvaľovaní zámerov národných projektov, pripomienkovaní relevantných pripravovaných výziev/vyzvaní a pod.), ak je s ohľadom na odbornosť témy alebo potrebu častejšieho zasadania efektívnejšie zriadenie takejto komisie, ako prerokovanie tém na zasadnutí MV.
3. Komisia pri MV sa riadi ustanoveniami štatútu a rokovacieho poriadku, ktorý vypracuje RO a schvaľuje ho MV.
4. Zloženie Komisie pri MV zodpovedá vecnému zameraniu okruhov tém, ktoré má komisia pri MV prerokovať, pričom rešpektuje princípy partnerstva a nediskriminácie.
5. Zápis zo zasadnutia Komisie pri MV predkladá RO bezodkladne po jeho schválení členom a pozorovateľom MV OP na vedomie. Súčasťou zápisu je podrobná informácia o prípadných zmenách v zámeroch národných projektov a v zozname národných projektov v zmysle kapitoly 3.4.1, ods. 6.

Štatút monitorovacieho výboru pre operačný program na programové obdobie 2014-2020, Vzor CKO č. 1.

Vzor stanovuje pre RO minimálne požiadavky a členenie štatútu MV pre OP na programové obdobie 2014-2020. Vzor CKO č. 1, ver.1 v článku 3 „Zloženie výboru“ uvádzal medzi vyžadovanými položkami aj zriadenia pracovnej skupiny. V aktuálnej verzii vzoru CKO č.1 (platný od 7.3.2018) je bod týkajúci sa zriadenia pracovnej skupiny vypustený.

Vo vzore štatútu MV sa zriadeniu pracovnej skupiny / komisie venoval článok 3 (verzia 1)

Článok 3: Zloženie výboru

Vyžaduje sa:

- základná štruktúra výboru (predseda výboru, podpredseda výboru, členovia výboru);
- v prípade potreby zriadiť pracovnú skupinu, ktorej činnosť je upravená rokovacím poriadkom.

Odporúča sa:

- zabezpečiť vyvážené zloženie výboru, s rešpektovaním princípu tretinového zastúpenia pri jeho zložení tak, že 1/3 členov výboru tvoria zástupcovia štátnej správy, 1/3 zástupcovia územnej samosprávy a 1/3 zástupcovia hospodárskych a sociálnych partnerov a zástupcovia tretieho sektora;
- uviesť, že zástupcov partnerov do výboru delegujú príslušní partneri na základe transparentného procesu; zástupcov tretieho sektora do MV deleguje Komora mimovládnych neziskových organizácií Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie;
- uviesť, že členmi sú aj zástupcovia gestorov HP.

Štatúty monitorovacích výborov OP

Analyzovali sme štatúty 7 operačných programov (OP LZ, OP EVS, OP KŽP, OP II, OP Val, IROP, PRV). Takmer všetky štatúty operačných programov uvádzajú možnosť zriadenia pracovnej skupiny / komisie. Dva operačné programy so zriadením a prácou skupiny / komisie pri MV majú reálnu skúsenosť.

Operačný program	Možnosť zariadenia pracovnej skupiny/komisie zapracovaná v štatúte MV	Existencia pracovnej skupiny / komisie pri MV
OP Ľudské zdroje	Článok 3. Zloženie výboru Ods. 6. Výbor v prípade potreby zriaďuje pracovné skupiny, ktorých činnosť je upravená osobitným rokovacím poriadkom.	Komisia pri MV pre OP LZ pre PO 1 Komisia pri MV pre OP LZ pre PO 2,3 a 4
	Dodatok 5 Štatútu MV z 23.3.2018 Bod 13. Článok 3 bod 6 sa nahrádza novým znením: Pre úplnosť sa uvádza, že ak sa v texte uvádza „člen výboru“ myslí sa tým spoločne „člen výboru s hlasovacím právom“, „stály pozorovateľ (člen výboru bez hlasovacieho práva)“ a súčasne „tajomník výboru“. V prípade potreby rozlíšenia členov výboru sú títo členovia uvádzaní ako „člen výboru s hlasovacím právom“, „stály pozorovateľ (člen výboru bez hlasovacieho práva)“ alebo „tajomník“.	Komisia pri MV pre OP LZ pre PO 5 a 6
OP Efektívna verejná správa	Článok 3. Zloženie monitorovacieho výboru Ods. 11. V prípade potreby výbor zriadi pracovnú skupinu/komisiu pri monitorovacom výbore, ktorej činnosť bude upravená osobitným rokovacím poriadkom.	-

OP Kvalita životného prostredia	Článok 3. Zloženie výboru Ods. 4. V prípade potreby riadiaci orgán zriadi pracovnú skupinu/komisiu pri výbore, ktorej činnosť bude upravená osobitným rokovacím poriadkom.	Pracovná skupina monitorovacieho výboru pre podporu opatrení využívajúcich zelenú infraštruktúru v rámci výziev na ochranu pred povodňami a výzvy na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine
OP Integrovaná infraštruktúra	Článok 3. Zloženie výboru Ods. 6. V prípade potreby riadiaci orgán zriadi pracovnú skupinu/komisiu pri výbore, ktorej činnosť bude upravená osobitným štatútom a rokovacím poriadkom.	Riadiaci výbor prioritných osí 1 až 6 Operačného programu Integrovaná infraštruktúra Riadiaci výbor prioritnej osi 7 Operačného programu Integrovaná infraštruktúra
OP Výskum a inovácie	Článok 8. Pracovné skupiny/komisie Ods. 1. Členovia výboru môžu schváliť členstvo a fungovanie pracovnej skupiny/komisie ako poradného orgánu na riešenie špecifickej problematiky pri zachovaní princípu partnerstva. 2. Pracovné skupiny/komisie predkladajú výboru návrhy a odporúčania.	-
Integrovaný regionálny operačný program	Článok 3. Zloženie výboru Ods. 5. V prípade potreby riadiaci orgán zriadi pracovnú skupinu/komisiu pri výbore, ktorej činnosť bude upravená osobitným rokovacím poriadkom.	-
Program rozvoja vidieka	-	-

2. PRACOVNÉ SKUPINY / KOMISIE PRI MV – ZÁKLADNÝ PREHĽAD

Možnosť zriadiť pracovné skupiny / komisie pri MV zatiaľ využili 3 operačné programy – OP Ľudské zdroje (3), OP Kvalita životného prostredia (2) a OP Integrovaná infraštruktúra (2).

Analyzovali sme štatúty všetkých 7 komisií pri MV. V závislosti od jednotlivých operačných programov boli ich použité rôzne názvy – komisia, pracovná skupina, riadiaci výbor.

Štruktúra štatútov pracovných skupín / komisií pri MV

OP IZ	OP KŽP	OP II
Komisia	Pracovná skupina	Riadiaci výbor
Postavenie Komisie	Úvodné ustanovenia	Úvodné ustanovenia

Úlohy Komisie	Pôsobnosť pracovnej skupiny	Pôsobnosť riadiaceho výboru
Zloženie Komisie Predseda Komisie a podpredseda Komisie Členovia Komisie Sekretariát Komisie	Zloženie pracovnej skupiny Predseda pracovnej skupiny Členstvo v pracovnej skupine Vymenovanie a odvolávanie členov pracovnej skupiny Tajomník pracovnej skupiny	Zloženie riadiaceho výboru Zodpovednosti členov riadiaceho výboru
Rokovanie Komisie	Rokovania pracovnej skupiny	Program rokovania riadiaceho výboru Rokovanie riadiaceho výboru
Uznášaniaschopnosť Komisie	-	-
Účast' zástupcov ďalších orgánov a inštitúcií na rokovaníach Komisie	-	-
Možnosti hlasovania a schvaľovanie uznesení	-	-
Zápisnica z rokovania Komisie	Záznam z rokovania pracovnej skupiny Informovanie o výsledkoch činnosti pracovnej skupiny	Dokumentácia
-	Ukončenie činnosti pracovnej skupiny	-
Schválenie a zmeny štatútu Komisie	-	-
Záverečné ustanovenia	Záverečné ustanovenia	Záverečné ustanovenie

V štruktúre štatútov je veľká podobnosť. Rozdiely vyplývajú s rozdielných úloh, či pôsobnosti pracovných skupín / komisií pri MV.

OP LZ zriadilo podľa svojich prioritných osí 3 komisie pri MV:

- **Komisia pri MV pre OP LZ pre PO 1**
 - o Komisia mala k aprílu 2018 7 zasadnutí, má 20 riadnych členov s hlasovacím právom a 8 pozorovateľov na stretnutiach sa (bez hlasovacieho práva) zúčastňujú aj zástupcovia EK, MŠVVaŠ SR a prizvaní hostia. Podľa potreby sú prizývaní aj zástupcovia priamo riadených organizácií MŠVVaŠ SR (žiadatelia, resp. prijímatelia NP).
- **Komisia pri MV pre OP LZ pre PO 2,3 a 4**
 - o Komisia mala k aprílu 2018 16 zasadnutí, má 21 riadnych členov s hlasovacím právom a 9 pozorovateľov, na stretnutiach sa (bez hlasovacieho práva) zúčastňujú aj zástupcovia EK a prizvaní hostia.
- **Komisia pri MV pre OP LZ pre PO 5 a 6**

- Komisia mala k aprílu 2018 7 zasadnutí, má 20 riadnych členov s hlasovacím právom a 6 pozorovateľov.

Podľa štatútu, každá z uvedených komisií schvaľuje zámery národných projektov, zmeny v zozname národných projektov a vyjadruje sa k výzvam a finančnému vývoju a k naplneniu cieľov programu - relevantne pre jednotlivé PO. Komisie pri MV boli zriadené na celé programové obdobie.

OP KŽP zriadilo 2 pracovné skupiny pri MV:

- **Pracovná skupina pri MV pre podporu opatrení využívajúcich zelenú infraštruktúru v rámci výziev na ochranu pred povodňami**
 - Pracovná skupina mala 3 zasadnutia a 12 členov.
- KŽP zriadilo pracovnú skupinu pri MV za účelom špecifikácie opatrení na ochranu pred povodňami využívajúcich najmä zelenú infraštruktúru a vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine – dopytovo orientované výzvy. Jej činnosť bola ukončená dňom uzatvorenia výziev zameraných na ochranu pred povodňami a výzvy zameranej na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine.
- V apríli 2018 bola zriadená (hlasovanie per rollam) **Pracovná skupina monitorovacieho výboru k finančným nástrojom**. Návrh na zriadenie pracovnej skupiny vyplynul z potreby podrobnejšieho monitorovania implementácie finančných nástrojov pre Operačný program Kvalita životného prostredia. Pracovná skupina je zriadená za účelom zabezpečenia pokroku v implementácii finančných nástrojov v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Pracovná skupina ukončí svoju činnosť 31.12.2023.
 - Pracovná skupina ešte nezačala pracovať, má 13 členov.

OP II zriadilo podľa svojich prioritných osí 2 komisie – riadiace výbory pri MV:

- **Riadiaci výbor prioritných osí 1 až 6 Operačného programu Integrovaná infraštruktúra**
 - Riadiaci výbor mal k aprílu 2018 10 zasadnutí a 6 rokovaní procedúrou per rollam, má 6 členov s hlasovacím právom a 1 člena bez hlasovacieho práva.
- **Riadiaci výbor prioritnej osi 7 Operačného programu Integrovaná infraštruktúra**
 - Riadiaci výbor mal k aprílu 2018 5 zasadnutí a 3 rokovaní procedúrou per rollam, má 16 stálych členov s hlasovacím právom, 2 nestálych členov s hlasovacím právom a 4 pozorovateľov bez hlasovacieho práva.

Podľa štatútov oboch riadiacich výborov je ich pôsobnosťou prerokovanie materiálov a postupov súvisiacich s prípravou a realizáciou projektov, schvaľovanie zámerov národných projektov, prípadne ich zmien, podieľa sa na príprave a realizácii projektov programu, navrhuje a prijíma strategické rozhodnutia ovplyvňujúce riadenie programu, riadi a koordinuje prierezové aktivity ovplyvňujúce projekty realizované v rámci programu. Riadiace výbory pri MV OP II boli zriadené na celé programové obdobie.

Princíp partnerstva a nediskriminácie

Vo všetkých štatútoch pracovných skupín / komisií pri MV sa pri ich zložení rešpektuje princíp partnerstva a nediskriminácie.

3. HODNOTENIE ČINNOSTI VYBRANÝCH PRACOVNÝCH SKUPÍN / KOMISIÍ PRI MV Z POHLADU JEJ ČLENOV

Komisia pri MV pre OP LZ pre prioritné osi 2, 3 a 4 (ďalej len „Komisia“)

Mária Machajdíkova

Som členkou Komisie len krátko (december 2017). Predtým som však pre pani Wolekovú (členka MV) a pána Měchuru (člen Komisie za Komoru MVO/NROZP) mala možnosť pripomenovať zámery NP. Pán Měchura mi poskytol tiež nejaké podnety pre túto sumarizáciu.

Pozitíva práce komisie:

- V roku 2017 RO pripravil jednotnú a detailnejšiu šablónu pre zámery NP. Toto opatrenie prinieslo výsledky v tom, že jednotlivé zámery odpovedajú na tie isté otázky a prinášajú viac detailov.
- V decembri 2017 boli doplnení členovia Komisie za neštátny sektor. V celkovom počte členov komisie budú mať väčšie zastúpenie zástupcovia mimovládneho sektora. Podobne ako v iných MV alebo Komisiách Viacerí reprezentanti štátnych organizácií sa stali pozorovateľmi.
- Na rokovaní je dostatočný priestor na diskusiu, len ju niekto musí začať ☺
- Na základe opakovaných pripomienok sa na posledné zasadnutie komisie zaradil aj bod Aktuálny stav výziev a vyzvaní v rámci PO 2, 3 a 4. členovia Komisie boli informovaní, čo sa deje a pripravuje. A dostali ponuku zapojiť sa do pracovných skupín – väčšinou zložené z úradníkov ministerstiev (odborná sekcia, metodici, RO).

Negatíva práce komisie:

- Napriek prepracovanejšej šablóne pre zámery NP, detailnosť informácií, ktoré sa z nich môžu členovia komisie dozvedieť, je rôzna. Od prepracovaných a podložených aj analýzami (napr. NP Každé dieťa sa počíta) až to stručné a vágne odpovede s veľmi stručným návrhom rozpočtu.
- Teraz je zastúpenie Komisie síce vyrovnaneršie, ale člen Komisie konštatoval, že „*prevaha zamestnancov štátnych orgánov zaručuje, že sa NP predkladané prevažne ministerstvami (MPSVaR, MZ) a Ústredím práce schvália.*“
- Len veľmi ťažko presadzujú zmeny v už predložených NP. Prikladám skúsenosť člena Komisie: „*Keď som navrhol do NP zameraného na Agentúry dočasného zamestnávania zapojiť i agentúry podporovaného zamestnávania, v nepodarilo sa to, a to napriek podpore zo strany zastupiteľstva EK.*“
- Problém je niekedy, aby boli pripomienky z praxe akceptované aj v pokračovaniach NP (ak ich už nevedia/nechcú meniť v predloženej zámere) – prikladám citát zo zápisnice zo zasadnutia 14.12.2017
 - *p. Kromerová opakovane uviedla pripomienku týkajúcu sa systémového problému - študent vysokej školy po sa ihneď po vykonaní štátnej skúšky stáva nezamestnaným a má sa zaevidovať na Úrade práce, nakoľko štát prestáva za neho platiť odvody do poisťovní. Absolvent strednej školy má po maturitnej skúške ešte niekoľko mesiacov voľno, môže si premyslieť, čo by chcel robiť a až potom sa eviduje na Úrad práce. Navrhla, aby štát zabezpečil rovnaké nastavenie aj pre absolventov vysokých škôl. Myslí si, že týmto opatrením by sa eliminoval počet evidovaných ľudí na Úradoch práce.*
- Napriek výzvam zástupcov zo zastupiteľstva EK, aby boli predkladané i dopytovo orientované výzvy na schvaľovanie, sa nič nemení. Na poslednom zasadnutí (december 2017) zástupkyňa

EK opätovne pripomínala, že by členovia Komisie mali byť viac informovaní o DOP a tiež, že OPLŽ by mal pripravovať viac DOP ako NP. RO orgán na to reagoval, že ich snahou je do budúcnosti otvárať diskusie k jednotlivým témam a členovia dostali aj ponuku, aby sa sami aktívne zaujímali o pracovné skupiny k prípravám jednotlivých výziev – môžu byť informovaní, alebo sa aj zúčastniť.

- Zásadným problémom pre Komisiu je presadiť plnenie toho, čo bolo schválené. Ako negatívny príklad je možné uviesť NP „Podpora deinštitucionalizácie – podpora transformačných tímov“, ktorý sa ani po dvoch rokoch nedočkal realizácie. Ale na zasadnutí komisie sa k problému nerealizácie schváleného NP žiadne uznesenie neprijme.
- V tejto súvislosti som sa informovala, aké obdobie prejde od schválenia zámeru NP po jeho realizáciu a či existuje mechanizmus, ktorý tu určuje nejaké pravidlá. RO informovalo, že aj na OPLŽ sa vzťahuje „sunset clause“ – teda ak sa NP nezačne realizovať do 6 mesiacov, musí sa znovu schváliť na Komisii. Majú však výnimku – predĺženie na 12 mesiacov.
- Deklarovaným zámerom vzniku Komisií pri MV OPLŽ boli najmä tematické rozdielnosti jednotlivých PO. Zdá sa však, že ide najmä o rezortné rozdelenie – MŠVVŠ (PO 1), MPSVR (PO 2, 3, 4) a MV (PO 5,6). Domnievame sa však, že ak Komisie nemajú reálnu možnosť vstupovať do prípravy NP a ani do príprav DOP, pokojne by to formálne hlasovanie zvládol aj MV. Naopak by to možno pomohlo lepšej informovanosti a prekonávaniu rezortného prístupu.

Odporúčenia na zlepšenie práce:

- Z môjho pozorovania sa mi zdá, že viacero vecí si RO uvedomuje a chce meniť (napr. štruktúra zámerov NP, viac info o DOP), ale ešte to nie je dotiahnuté a hlavne zabehnuté v praxi. Neviem presne identifikovať, čo tieto zmeny spôsobilo – výmena vedenia RO v lete 2016 alebo zmeny z EK, prípadne iné.
- Členovia komisie dostali ponuku viac sa zapojiť do príprav, ale je to vec kapacít.
- Pomohlo by aj pripomenutie, na akých zámeroch NP/DOP sa pracuje a kto je kontaktná osoba, aby sa členovia komisie mali možnosť akceptovať ponuku viac sa zapojiť do príprav.
- Ešte by som navrhla, aby Komisia bola informovaná, či NP, ktoré schválila pred 6 mesiacmi sa začali realizovať.
- Aby mali možnosť reálne ovplyvniť obsah NP alebo DOP navrhujem 2-kolové schvaľovanie. Na poslednom zasadnutí sa niečo podobné udialo s NP CIPC. Tento zámer bol predkladateľom vysvetlený, diskutovalo sa o ňom a až na marcové zasadnutie bude predložený na schvaľovanie. Takýto model vytvára predpoklady na:
 - vyššiu informovanosť členov komisie
 - vyššiu možnosť pre členov vyjadriť svoje pripomienky a aj možnosť, aby mohli byť reálne zapracované
 - vyššiu pravdepodobnosť aktívneho zapojenia sa členov Komisie do pracovnej skupiny, ktorá zámer NP pripravuje

Komisia pri MV pre OP LŽ pre prioritné osi 5 a 6 (ďalej len „Komisia“)

Imrich Holečko

Z môjho pôsobenia, počas výkonu a činnosti Komisie, chcem uviesť nasledujúce poznatky, ktoré sú skôr principiálneho charakteru:

- členovia komisie sú po odbornej stránke vysoko fundovaní a skúsení, takže kvalita je ozaj na vysokej úrovni

- teoretický aj praktický odborný potenciál členov Komisie je využívaný skoro minimálne

Usudzujem, že vedenie Komisie, asi nechce nadmerne zaťažovať členov Komisie požiadavkami nad rámec zadefinovaných potrieb, vyplývajúcich zo Štatútu Komisie a rokovacieho poriadku Komisie. Aj doručené informácie, poskytované ako súčasť pracovných materiálov k obsahu programu rokovania Komisie, sú viac všeobecného charakteru.

Najviac evidentné to je pri schvaľovaní zámerov NP a DOP. Nie sú poskytnuté detailnejšie informácie týkajúce sa rozpočtu projektu a jeho využitia. (iba celková čiastka v EUR a napĺňanie cieľov v rámci PO OP ĽZ). Za takýchto okolností je veľmi ťažko zodpovedne hlasovať za, alebo proti, predkladaným zámerom NP a DoP. A čo je ešte horšie, tým že nie sú detailnejšie informácie o predkladanom zámere, nie je možné zasiahnuť do obsahu predkladaných zámerov. Výsledkom je, že následná výzva, alebo vyzvanie podľa predloženého a schváleného projektového zámeru, nezohľadňuje už vykonané činnosti, priamo nenadväzuje na schválené postupy, takže spôsobuje skôr problémy a dezorientáciu.

Na komisii som poukázal na túto skutočnosť.

Pre členov Komisie je však možnosť nahliadnuť do pripravovaných materiálov, ak o to požiadajú.

Termín k poskytnutiu nahliadnutiu a rozsah týchto materiálov však nie je limitovaný.

Pozitíva práce komisie:

1. Upozorní na obsahovú neúplnosť a nepresnosť pripravených materiálov, predkladaných na rokovanie Komisie.
2. Pripomienkuje a dopĺňa obsahovú náplň predkladaných materiálov predkladaných na rokovanie komisie.
3. Dopĺňa predkladaný obsah programu rokovania Komisie o potrebné súvisiace témy.
4. Poskytuje pripomienky, vyjadruje širšie názory k jednotlivým bodom, počas rokovania komisie
5. V prípade odhlasovanej akceptácie, upravuje a dopĺňa materiály predkladané na rokovanie komisie.

Negatíva práce komisie:

1. Nepodieľa sa systémovo, ani bližšie nespolupracuje pri príprave predkladaných pracovných materiáloch na rokovanie komisie.
2. Spolupracuje len vo výnimočných prípadoch, formou pracovného stretnutia dohodnutej úzkej odbornej pracovnej skupiny a to priamo ku konkrétnej detailnej časti pripravovaného materiálu. Potrebné asi častejšie.
3. Nie je efektívnejšie a účelovejšie využívaný potenciál Komisie

Odporúčania na zlepšenie práce:

Pre zlepšenie práce Komisie, pre skvalitnenie a efektívnejšie vyžitie potenciálu členov Komisie považujem za potrebné:

- zapojenie členov Komisie do plánovania a prípravy štrukturálnych zámerov NP, DoP, podľa odborných teoretických a praktických poznatkov členov Komisie. Samozrejme z ich súhlasom.
- zapojenie členov Komisie podľa odborných teoretických a praktických poznatkov do následnej prípravy výziev a vyzvaní
- poskytovanie detailnejších informácií pre hlasovanie pri schvaľovacom procese zámerov NP a DoP, týkajúce sa hlavne detailnejšieho rozpočtu, kde budú uvedené aspoň informácie

o plánovanom počte zamestnancov, pracovné zaradenie zamestnancov, krátky popis pracovnej činnosti, základná štruktúra výdavkov (mzdy, vzdelávanie, DHIM ...)

Pracovná skupina pri MV pre podporu opatrení využívajúcich zelenú infraštruktúru v rámci výziev na ochranu pred povodňami, OP Kvalita životného prostredia

Martina B. Paulíková

Ako sa kreovala pracovná skupina:

Iniciátormi vzniku pracovnej skupiny boli členovia monitorovacieho výboru OP KŽP Miroslav Mojžiš a Martina Paulíková, ktorí kontaktovali generálnu riaditeľku sekcie environmentálnych programov a projektov Ministerstva životného prostredia SR Mgr. Alexandru Magulák so žiadosťou o stretnutie ku dvom pripravovaným výzvam v rámci prioritnej osi 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami. Pri príprave OP KŽP vzniesli zástupcovia občianskej spoločnosti aj samospráv ku tejto prioritnej osi viaceré výhrady a až v neskorších etapách prípravy OP boli akceptované výhrady voči prevládajúcej podpore tzv. sivej infraštruktúry pri ochrane proti povodňam. MVO preto následne venovali pozornosť následným krokom s cieľom presadiť formuláciu výziev tak, aby pri financovaní z OP KŽP boli skutočne preferované zelené a prírode blízke opatrenia.

Stretnutie sa uskutočnilo 23. 6. 2016 za prítomnosti generálnej riaditeľky sekcie Mgr. A. Magulák, štátneho tajomníka Ing. Norberta Kurillu PhD. a generálnej tajomníčky služobného úradu MŽP SR JUDr. Ľubomíry Kubišovej – výsledkom bola dohoda o zriadení odbornej pracovnej skupiny pod monitorovacím výborom OP KŽP.

Následne prebehlo vlastné zriadenie pracovnej skupiny – 15. 7. 2016 bola členom monitorovacieho výboru zaslaná informácia, návrh štatútu a rokovacieho poriadku na pripomienkovanie, následne bolo hlasovaním per rollam č. 4 zo dňa 1. 8. 2016¹ schválené zriadenie pracovnej skupiny.

Pri príprave štatútu pracovnej skupiny bolo dohodnuté so zástupcami občianskeho sektora, že skupina bude mať 12 členov, pričom polovicu (6) budú tvoriť nezávislí experti a nominanti mimo štátnu správu, a na rokovania budú môcť byť pozvaní aj ďalší experti a pracovníci verejnej správy. Rozhodovanie pracovnej skupiny sa podarilo dohodnúť konsenzom, nie hlasovaním.

Pôsobnosť pracovnej skupiny, zloženie pracovnej skupiny, úlohy pracovnej skupiny, zasadnutia pracovnej skupiny upravuje Štatút pracovnej skupiny.

Pracovná skupina bola zriadená za účelom špecifikácie opatrení na ochranu pred povodňami využívajúcich najmä zelenú infraštruktúru (ďalej len „zelené opatrenia“), ktoré RO plánuje podporiť v rámci výziev na aktivity „A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok“ a aktivity „B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov“ a tiež za účelom špecifikácie opatrení v rámci výzvy na aktivitu „C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)“ špecifického cieľa 2.1.1: „Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy“ (ďalej len „aktivity A, B a C“), ako aj monitorovania ich podpory v rámci uvedených výziev. Pracovná skupina ukončí svoju činnosť dňom uzatvorenia výziev zameraných na ochranu pred povodňami a výzvy zameranej na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine.

¹ http://www.op-kzp.sk/wp-content/uploads/2016/08/zapisnica_per_rollam_c_4.pdf

Zloženie pracovnej skupiny „zodpovedá vecnému zameraniu okruhov tém, ktoré má pracovná skupina prerokúvať, pričom rešpektuje princípy partnerstva a nediskriminácie“². Pracovná skupina pozostávala z 12 členov, vrátane predsedu: „Ministerstvo životného prostredia, sekcia environmentálnych programov a projektov (3 členovia), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (2 členovia), Slovenská agentúra životného prostredia (1 člen), Združenie miest a obcí (1 člen), Únia miest a obcí Slovenska (1 člen) a mimovládne organizácie nominované Komorou mimovládnych neziskových organizácií Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie (4 členovia, z toho 2 členovia za organizáciu Priatel'ia Zeme – CEPA a 2 členovia za sieť environmentálnych organizácií Ekofórum)“³. Predsedkyňou pracovnej skupiny je generálna riaditeľka sekcie environmentálnych programov a projektov Ministerstva životného prostredia SR Mgr. Alexandra Magulák.

Rokovania pracovnej skupiny sú neverejné, pričom člen/členka pracovnej skupiny mohla namiesto seba na rokovanie poslať niekoho iného (bolo treba splnomocnenie), v tom prípade mal zástupca rovnaké práva a povinnosti na rokovaní ako člen pracovnej skupiny. Na základe pozvania predsedkyne sa mohli rokovania zúčastniť aj prizvaní externí odborníci, pričom návrhy mohli podávať všetci členovia pracovnej skupiny (a v praxi nebol nikto nikdy odmietnutý).

Frekvencia zasadnutí/rokovaní, zameranie, problémy, úspechy

Celkovo sa uskutočnili tri zasadnutia pracovnej skupiny – prvé bolo 8. 9. 2017, druhé 11. 10. 2016 a posledné 25. 10. 2017. Časové rámce činnosti pracovnej skupiny boli dané plánovaným termínom vyhlásenia výzvy (podľa harmonogramu 10/2016), pričom bolo uvažované využitie plus 2 mesiace navyše, počas ktorých ak sa výzva vyhlási, tak netreba meniť harmonogram výziev. Kvôli novému procesu schvaľovania výziev na CKO boli nakoniec výzvy vyhlásené 24. 2. 2017 (výzva zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov s kódom OPKZP-PO2-SC211-2017-18)³ a dňa 14. 3. 2017 (výzva zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok s kódom OPKZP-PO2-SC211-2017-21)⁴

Problémom sa ukázalo byť vlastné formulovanie podmienok pre túto výzvu v rámci Operačného programu KŽP resp. dokumentov, na ktoré sa OP KŽP odvoláva a viaže – tzv. Vodný plán Slovenska. Ten je napriek rozsahu cca 10 tisíc strán pomerne nekonkrétny a neobsahuje potrebné informácie na to, aby bolo možné urobiť zelené opatrenia v praxi na ochranu pred povodňami. Preto musela pracovná skupina riešiť veľmi odborné otázky ku stanoveniu účinnosti opatrení a kritérií, ktoré by odôvodnili preferenciu zelených opatrení.

Praktické výstupy pracovnej skupiny / komisie

Výstupy z pracovnej skupiny boli priamo premietnuté do znenia dvoch výziev v rámci investičnej priority 2.1. Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov - špecifický cieľ 2.1.1. Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy.

² čl. 3 Štatútu pracovnej skupiny monitorovacieho výboru z 1. 8. 2016

³ <http://www.op-kzp.sk/obsah-vyzvy/18-vyzva-na-predkladanie-ziadosti-o-poskytnutie-nfp-zamerana-na-preventivne-opatrenia-na-ochranu-pred-povodnami-realizovane-mimo-vodnych-tokov-s-kodom-opkzp-po2-sc211-2017-18/>

⁴ <http://www.op-kzp.sk/obsah-vyzvy/21-vyzva-na-predkladanie-ziadosti-o-poskytnutie-nfp-zamerana-na-preventivne-opatrenia-na-ochranu-pred-povodnami-viazane-na-vodny-tok-s-kodom-opkzp-po2-sc211-2017-21/>

Proces prijímania rozhodnutí - prepojenie výstupov pracovných skupín / komisií a MV

Zo schváleného štatútu a rokovacieho poriadku pracovnej skupiny vyplýva aj proces rozhodovania v pracovnej skupine – bol dohodnutý konsenzuálny spôsob rozhodovania: „Závery pracovnej skupiny sa prijímajú na základe konsenzu, t.j. spoločnou dohodou všetkých členov pracovnej skupiny a to priamo na rokovaní pracovnej skupiny, alebo mimo rokovania pracovne skupiny písomnou formou.“⁵

príčom výstupy z pracovnej skupiny boli priamo premietnuté do znenia výziev. O činnosti pracovnej skupiny bol monitorovací výbor následne informovaný na jeho zasadnutí dňa 20. 5. 2017.

Podpora zo strany RO

RO (Ministerstvo životného prostredia SR) organizovalo činnosť pracovnej skupiny, zasielalo podklady, materiály, pozvánky, zápisy a pod. Nedostatok odbornej podpory vecne príslušnej sekcie ministerstva (sekcia vôd) bol hlavným dôvodom, prečo sa RO pri príprave výziev obrátil tak ochotne a konštruktívne na expertov občianskej spoločnosti, zástupcov samosprávy a akademické inštitúcie. Aj keď neskôr sa pracovníci sekcie vôd zúčastňovali na zasadnutiach pracovnej skupiny ako pozvaní experti, po vzájomnom „vyjasnení si pozícií“ bola diskusia aj rozhodovanie korektné – čomu pomohlo aj jasné vedenie procesu zo strany RO.

Testovanie nových nástrojov pri príprave výziev NP, príp. zapojenie pracovnej skupiny alebo jej členov do procesu participatívnej prípravy výziev

Hlavnou ambíciou pri vzniku pracovnej skupiny bolo pozitívne ovplyvniť obsah oboch vyššie u vedených výziev. Napriek krátkosti času sa však podarilo dostať zaujímavé prvky aj do procesu tvorby výziev – okrem vlastných stretnutí pracovnej skupiny (ktorá rozhodovala konsenzom a presnú polovicu členov tvorili zástupcovia občianskeho sektora + samosprávy a na druhej strane zástupcovia štátnych inštitúcií), sa využili tieto nástroje: predbežné konzultácie ku štatútu a rokovaciemu poriadku skupiny; identifikovanie sporných bodov výzvy a konzultácie ku týmto bodom formou stretnutí expertov strán, ktoré mali na problém iný pohľad; dotazník a zasielanie príkladov dobrej praxe (z nich boli potom do výzvy identifikované pozitívne aktivity, ktoré by mali byť predmetom podpory a naopak aktivity negatívne, ktoré nemôžu byť predmetom podpory z OP KŽP); pripomienkovanie častí výzvy a na konci aj pripomienkovanie hotovej výzvy zároveň s interným pripomienkovacím procesom.

Zhodnotenie práce pracovnej skupiny / príp. návrhy na zlepšenie práce

Pracovná skupina bola pôvodne zriadená iba ku príprave dvoch výziev, hoci sme vedeli, že neskôr bude pripravovaná tretia, podobná výzva zameraná na intravilán miest a obcí. Po skúsenostiach s pracovnou skupinou sa rozšírila pôsobnosť pracovnej skupiny aj na túto aktivitu (24.10.2017 konsolidované znenie štatútu).

Prácu pracovnej skupiny hodnotíme veľmi pozitívne.

Otázne však je, nakoľko bude záujem o prostriedky tejto výzvy zo strany potenciálnych prijímateľov a cieľových skupín, keďže strategické dokumenty (Vodný plán SR), ktoré podmieňujú realizáciu opatrení, sú nekvalitné a diskvalifikujú mnohých žiadateľov (napr. miesta, kde by sa mali zelené opatrenia realizovať, nie sú v oblastiach definovaných vo Vodnom pláne SR ako ohrozené, čo sa týka povodní, aj keď reálne povodne tu existujú a spôsobujú nemalé škody na majetku a zdraví).

⁵ čl. 5 bod 3 rokovacieho poriadku pracovnej skupiny monitorovacieho výboru z 1. 8. 2016

4. NÁVRHY A ODPORÚČANIA

Zriadenie pracovných skupín / komisií pri MV zatiaľ využilo veľmi málo operačných programov.

Napriek tomu sa pracovné skupiny / komisie pri monitorovacích výboroch javia ako veľmi dobrý nástroj na zefektívnenie práce členov MV a prijímania záverov MV k čiastkovým problémom. Pracovné skupiny / komisie pri MV vytvárajú priestor pre odbornú prácu a diskusiu, na ktorú v rámci zasadnutí MV nie je dostatočný priestor. Ich členovia sú nominovaní predovšetkým na báze odbornosti a majú v nich zastúpenie aj samotní členovia MV.

Pracovné skupiny / komisie pri MV sa javia ako vhodný nástroj pri príprave a monitoringu národných projektov, ako aj výziev pre dopytovo - orientované projekty, ktoré i vyžadujú širšiu diskusiu a odbornejšiu prípravu.

Na základe doterajších skúseností členov pracovných skupín / komisií pri MV, ako aj požiadaviek členov MV (výsledky Prieskumu fungovania a výkonu členov MV) sme spracovali nasledovné návrhy a odporúčania:

- vrátiť do Vzoru CKO č. 1 Štatút monitorovacieho výboru pre operačný program na programové obdobie 2014-2020, do Článku 3: Zloženie výboru pôvodnú formuláciu týkajúcu sa zriadenia pracovnej skupiny:
 - o v prípade potreby zriadiť pracovnú skupinu, ktorej činnosť je upravená rokovacím poriadkom.
- doporučiť pracovné skupiny / komisie pri MV ako efektívne nástroje na posilnenie informovanosti a možností aktívnejšieho ovplyvňovania monitorovania OP a to predovšetkým v oblastiach:
 - o prípravy NP a ich aktívneho monitorovania,
 - o aktívnej informovanosti o výzvach pre DoP,
 - o možnosti participácie na príprave výzvy pre DoP,
 - o posilnenia informovanosti RO o stave implementácie,
- v rámci existujúcich pracovných skupín / komisií pri MV
 - o zaviesť 2-kolové schvaľovanie zámerov NP, čím sa vytvorí:
 - priestor pre odbornú diskusiu a následne zapracovanie pripomienok,
 - aktívnejšie zapojenie členov pracovných skupín / komisií pri MV do prípravy zámerov NP,
 - o pravidelné informovanie členov o stave implementácie NP,
 - o aktívnejšie zapájanie členov do prípravy výziev pre DoP, v prípade že sa jedná o:
 - výzvy k novým, zatiaľ neriešeným témam,
 - predchádzajúce výzvy boli zrušené, pre nezáujem žiadateľov,
 - nízky záujem určitej skupiny potenciálnych žiadateľov v predchádzajúcich výzvach,
 - zabezpečenie synergií výziev rámci samotného OP, ako aj medzi jednotlivými OP.